JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

www.jogiforum.hu

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának vonatkozásában

Szerző: dr. Borbély Nóra Mária

Miskolc, 2017. június 15.

I. Bevezetés

A tanulmányom célja, hogy az Európai Unió Bíróságának a 2005. május hó 11. napján elfogadott, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv vonatkozásában hozott döntéseit – a teljesség igénye nélkül – ismertessem és felhívjam a figyelmet néhány fontos iránymutatásra.

II. Az Európai Unió Bíróságának a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának vonatkozásában hozott döntései és azok elemzése

C-261/07. és a C-299/07. számú VTB-VAB és Galatea egyesített ügy

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlatából a kapcsolat ajánlatok általános tilalmával kapcsolatban elsőként a 2009. április hó 23. napján hozott, C-261/07. és a C-299/07. számú, VTB-VAB és Galatea egyesített ügy említendő meg.

Mindkét üggyel kapcsolatos eljárás az antwerpeni kereskedelmi bíróság előtt zajlott, mely az irányelv értelmezése kapcsán előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságnál, s az alábbi kérdést intézte ahhoz. Az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés, mint a belga szabályozás ami - egyes kivételektől eltekintve, az adott ügy különleges körülményeinek a figyelembe vétele nélkül - tilt az eladó által a fogyasztónak tett mindenfajta kapcsolt ajánlatot.

Az Európai Unió Bírósága a fenti kérdése kapcsán megállapította, hogy a kapcsolt ajánlat olyan kereskedelmi tevékenység, ami idomul a piaci szereplő kereskedelmi stratégiájába továbbá közvetlenül az eladásösztönzést illetve a piaci szereplő eladásai számának növelését célozza. Az ítéletben megállapításra is került továbbá, hogy a kapcsolt ajánlat az irányelv definíciója alapján kereskedelmi gyakorlatnak minősül, s ennek okán az irányelv hatálya alá tartozik. Az Európai Unió Bírósága a feltett kérdéssel kapcsolatban megállapította továbbá, hogy a teljes körű harmonizáció okán tiltott a nemzeti korlátozóbb rendelkezések bevezetése illetve alkalmazása, továbbá a belga

norma tiltja a kapcsolt ajánlatot, habár ez az irányelv mellékletében nem került feltüntetésre tiltott gyakorlatként. Ennek okán a tagállami szabályozás megszegi a teljes körű harmonizációból eredő tilalmat. Az Európai Unió Bírósága fenti ítéletében lényegében az irányelv teljes körű harmonizációs elvét hangsúlyozta, s erősítette, hogy a vállalkozások a fogyasztóik vonatkozásában folyatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataival kapcsolatos szabályokat az irányelv teljes körűen harmonizálja uniós szinten. Ennek eredményeként az uniós tagállamok nem hozhatnak az irányelvben rögzített szabályoknál korlátozóbb intézkedéseket a fogyasztóvédelem nagyobb fokú biztosítása céljából sem.

C-540/08. számú Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügy

Az Európai Unió Bírósága a 2010. november hó 09. napján hozott ítéletében a bónusszal történő eladásra vonatkozó általános tilalomhoz kapcsolóan határozott, mely nem csak a fogyasztók védelmét szolgálja, hanem más célokat is követ. Az osztrák nemzeti bíróság az előtt folyamatban lévő üggyel kapcsolatban az Európai Unió Bíróságához fordult, s előzetes döntéshozatali eljárás keretében két kérdést is intézett hozzá. Az Európai Unió Bíróság a nemzeti bíróság által feltett kérdések kapcsán akként határozott, hogy az „ irányelv rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy az UWG 9a. §-a (1) bekezdésének 1 pontjához hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely alapján tilos időszaki lapokhoz csatolt ingyenes kiegészítő kedvezmények más áruhoz vagy szolgáltatásokhoz történő csatolása a kimerítő jelleggel felsorolt kivételeken túlmenően tilos, anélkül, hogy az egyedi esetben meg kellene vizsgálni ennek a kereskedelmi gyakorlatnak a megtévesztő, agresszív, vagy egyébként tisztességtelen jellegét, abban az esetben ellentétes az említett rendelkezésekkel, ha ez a szabályozás nem csak a fogyasztóvédelem célját, hanem olyan más célokat is szolgál, amelyekre az irányelv tárgyi hatálya nem terjed ki, mint például a sajtó sokszínűségének a fenntartása vagy a gyengébb versenytársak védelme.”[1]

Összességében az Európai Unió Bíróság fenti úgy kapcsán úgy döntött, egy újság megvételéhez kapcsolt, versenyben való részvétel lehetősége önmagában még nem valósít meg tisztességtelen

[1]Dr. Zavodnyik József: Nagykommentár a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló törvényhez, 2013. Wolters Kluwer Kft., Budapest, 13. oldal.

kereskedelmi gyakorlatot csak azon okból, mert a részvétel lehetősége jelenti azt a tényezőt, amely ráveszi a fogyasztókat az újság megvásárlására.

Az Európai Unió Bírósága ítéletében megállapította, hogy az osztrák tilalom nem felel meg az irányelvnek, figyelemmel arra, hogy a nemzeti szabályozás szigorúbb az irányelvnél.

C-304/08. számú Plus ügy

Az Európai Unió Bírósága előtt fenti számon folyamatban volt ügy olyan kereskedelmi gyakorlatok általános tilalmához kapcsolódó ügy, mely promóciós vagy nyereményjátékon való részvételét valamely áru megvételéről vagy szolgáltatás igénybevételétől teszik függővé. A német tagállami bíróság az előtt folyamatban lévő üggyel kapcsán előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságánál. Az Európai Unió Bíróság a fenti számú ügy kapcsán 2010. január hó 14. napján hozott ítéletében, akként határozott, hogy az irányelvet úgy kell értelmezi, hogy azzal ellentétes a német bíróság előtt folyamatban lévő ügyben releváns afféle jogi szabályozás, mely különösen - az adott ügy sajátos jellemzőire nem figyelemmel –tilalmazza azon kereskedelmi gyakorlatot, mely a fogyasztóknak a promóciós illetve nyereményjátékban történő részvételét árú megvásárlásától avagy szolgáltatás igénybevételétől teszik függővé. Az Európai Unió Bírósága ezen ítéletében hangsúlyozta továbbá, hogy ítélkezési gyakorlata alapján az irányelv hatálybalépésétől a nemzeti bíróságok a lehető legteljesebben tartózkodni kötelesek a tagállami normák olyan értelmezésétől, mely az átültetése után nagymértékben veszélyeztetheti az irányelv által meghatározottak elérését.

C-28/10. számú Wamo ügy

Az Európai Unió Bírósága az előtte C-288/10. számon folyamatban volt úgynevezett Wamo ügyben 2011. június hó 30. napján hozott végzése a kiárusítás idejét megelőző időszakra vonatkozó árengedményekről szóló hirdetésekre vonatkozó általános tilalomra vonatkozott, amennyiben a kérdéses rendelkezésre a fogyasztók gazdasági érdekeinek védelmére irányul. A nemzeti bíróság úgy ítélet meg, hogy az előtte folyamatban lévő eljárás elbírálásának előkérdése az irányelv értelmezésétől függ, így saját eljárás elfüggesztette, s az Európai Unió Bíróságához fordult előzetes

döntéshozatali eljárás lefolytatása céljából. A nemzeti bíróság feltett kérdésével tulajdonképpen arra várt választ, hogy az irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügy tárgyát képező afféle nemzeti rendelkezés, mely a kiárusítást megelőző időszakra, egyes ágazatok kapcsán általános tilalmat ír elő az árengedményekre vonatkozó, avagy az sejtető hirdetésekre.

Az Európai Unió Bírósága az ügy kapcsán megállapította, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy „azzal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely a kiárusítás idejét megelőző időszakra vonatkozóan általános tilalmat ír elő az árengedményről szóló vagy azt sejtető hirdetésekre, amennyiben e rendelkezés a fogyasztók védelmére irányuló célokat követ. A nemzeti bíróságnak kell értékelnie, hogy az alapügyben ez a feltétel teljesül-e."[2]

Az Európai Unó Bírósága a „végkiárusítás" meghirdetésére az illetékes közigazgatási hatóság előzetes engedélyének megszerzése nélküli tilalomhoz kapcsolódóan döntést C-206/11. számon, C122/10. számon, valamint a C-428/11. számon folyamatban volt ügyek kapcsán hozott.

C-206/11. számú Köck ügy

Az Európai Unió Bírósága által az ügyben 2013. január hó 17. napján hozott ítéletet. Az ügy Georg Köck személyéhez köthető, aki az üzletében meghirdetette a „végkiárusítást" azonban - a nemzeti jogi szabályozásnak megfelelően - nem kért a kiárusítás meghirdetéséhez közigazgatási hatósági engedélyét. A nemzeti másodfokú bíróság felfüggesztette eljárását, mivel úgy vélte, hogy a jogvita elbírálása az irányelv rendelkezéseinek értelmezésétől függ, majd az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett. A nemzeti másodfokú bíróság által feltett kérdés tulajdonképpen arra irányult, hogy az irányelvet akként kell-e értelmezni, mint amellyel ellentétes az, hogy egy nemzeti bíróság csupán az illetékes közigazgatási hatóság előzetes engedélyének hiánya okán elrendelje egy kereskedelmi gyakorlat megszüntetését, és maga a bíróság ne minősítse az említett gyakorlat tisztességtelenségét. Az Európai Unió Bírósága a fenti ügy kapcsán egyrészt megállapította, hogy az irányelv rendelkezéseivel szemben áll az olyan nemzeti szabályozás, mely az irányelv I. mellékletében fel nem tüntetett kereskedelmi gyakorlatok esetében

[2] C-288/10. sz. Wamo ügyben 2011. június 30. napján hozott végzés, ECLI:EU:C:2011:443., 41. pont.

kizárja az irányelv 5–9. cikkében meghatározott kritériumokra tekintettel történő ellenőrzést. Másrészt nem összeegyeztethető az irányelv által bevezetett rendelkezésekkel azon a nemzeti szabályozás, mely alapján a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségét kizárólag az előzetes engedélyezési kötelezettség megszegése esetére kilátásba helyezett megtiltást követően kell megvizsgálni, mert - jellegénél és kiváltképpen az időtényezőnél fogva – ezen gyakorlat a vállalkozó számára elveszíti gazdasági értelmét. Márpedig ezen nemzeti szabályozás olyan, egyedi szabályozási keretben végrehajtott kereskedelmi gyakorlatok általános tilalmának kimondását eredményezi, melyek lehetséges tisztességtelen jellegét még csak nem is bírálták el az irányelv 5–9. cikkében meghatározott kritériumok szerint.

Az Európai Unió Bírósága a C-206/11. számú ügy kapcsán akként határozott, hogy „ az irányelvet úgy kell értelmezni, mint amellyel ellentétes az, ha a nemzeti bíróság kizárólag az illetékes közigazgatási hatóság előzetes engedélyének hiánya miatt elrendeli egy olyan kereskedelmi gyakorlat megszüntetését, amely nem szerepel ezen irányelv I. mellékletében, és maga a bíróság nem értékeli az említett irányelv 5–9. cikkében foglalt kritériumokra tekintettel az érintett gyakorlat tisztességtelenségét.”[3]

C-122/10. számú Ving Sverige AB ügy

Az Európai Unió Bírósága a C-122/10. számon folyamatban volt úgynevezett Ving Sverige ügyben 2011. május hó 12. napján hozott ítéletet. Ezen ügy szintén a „végkiárusítás” hirdetésére az illetékes közigazgatási hatóság előzetes engedélyének megszerzése nélküli tilalomhoz kapcsolódóan született. Előzménye a Ving Sverige AB utazási ügynökséghez kapcsolódik, mely Svédországban utazásokat szervezett repülőjáratokon, s ezen kívül az egyénileg utazók számára szállodai szolgáltatásokat is kínált. A fogyasztóvédelmi ombudsman a vállalkozás tevékenységét aggályosnak tartotta, s ezért keresettel fordult a bírósághoz. A nemzeti bíróság úgy ítélte meg, hogy a felek közötti jogvita elbírálásának előfeltétele az irányelv értelmezése, ezért eljárást felfüggesztette, s az Európai Unió Bírósága elé előzetes döntéshozatali eljárás céljából hét kérdéseket intézett.

[3] C-206/11. számú Köck ügyben 2013. január 17. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:14, 51. pont

Az Európai Unió Bizottsága szolgálatainak útmutatójában a vásárlásra való felhívás definíciójának széleskörű értelmezését ajánlotta, s az Európai Unió Bírósága fenti ügy kapcsán ezen értelmezést követte. Az Európai Unió Bírósága ezen ügy kapcsán lényegében értelmezte az irányelv 2 cikkének i) pontjában rögzített „vásárlására való felhívás" definícióját, s az alábbiak szerint határozott:
A 2005/29 irányelv „ 2. cikkének i) pontjában szereplő „ezáltal lehetővé teszi a fogyasztó számára a vásárlást" fordulatot úgy kell értelmezni, hogy a vásárlásra való felhívás már azzal megvalósul, ha a reklámozott termékre és annak árára vonatkozó információ elegendő ahhoz, hogy a fogyasztó képes legyen ügyleti döntést hozni, és nem szükséges, hogy a kereskedelmi kommunikáció magában foglalja a termék megvásárlásának konkrét lehetőségét, vagy az ilyen lehetőség közelében vagy alkalmával jelenjen meg. A 2005/29 irányelv 2. cikkének i) pontját úgy kell értelmezni, hogy a termék árának feltüntetésére vonatkozó követelmény teljesülhet abban az esetben, ha a kereskedelmi kommunikáció alsó árat tartalmaz, azaz azt a legalacsonyabb árat, amelyért az értékesített termék vagy termékkategória megvásárolható, ugyanakkor a reklámozott terméket vagy termékkategóriát más változatban vagy más tartalommal olyan árakon kínálják, amelyeket nem tüntettek fel. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata – a termék jellegének és tulajdonságainak, valamint az alkalmazott kereskedelmi kommunikációs eszköznek megfelelően –, hogy az alsó ár feltüntetése lehetővé teszi-e a fogyasztó számára az ügyleti döntés meghozatalát.

A 2005/29 irányelv 2. cikkének i) pontját úgy kell értelmezni, hogy a termék tulajdonságainak feltüntetésére vonatkozó követelmény teljesül azáltal, hogy a termékre szöveggel vagy kép formájában hivatkoznak, beleértve azt az esetet is, amikor ugyanazon szöveges vagy képes megjelenítést olyan termékkel kapcsolatban alkalmazzák, amelyet több változatban kínálnak. A nemzeti bíróság feladata annak esetről esetre történő meghatározása, hogy – a termék jellegének és tulajdonságainak, valamint az alkalmazott kereskedelmi kommunikációs eszköz figyelembevételével – a fogyasztó elegendő információval rendelkezik-e a termék azonosításához és megkülönböztetéséhez az ügyleti döntés meghozatala érdekében. A 2005/29 irányelv 7. cikke (4) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy elegendő lehet a termék meghatározott lényeges tulajdonságait megadni és a további adatokkal kapcsolatban a kereskedő internetes oldalára hivatkozni, amennyiben ezen az oldalon alapvető jelentőségű információk találhatók a

termék lényeges tulajdonságaira, árára és az említett irányelv 7. cikke (4) bekezdésének követelményei szerinti egyéb feltételekre vonatkozóan. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak eseti megítélése – a vásárlásra való felhívás körülményeire, az alkalmazott kommunikációs eszközre, valamint a termék jellegére és tulajdonságaira tekintettel –, hogy kizárólag a termék meghatározott lényeges tulajdonságainak az említése lehetővé teszi-e a fogyasztó számára a tájékozott ügyleti döntés meghozatalát. A 2005/29 irányelv a 2005/29 irányelv 7. cikke (4) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy kizárólag az alsó árnak a vásárlásra való felhívásban történő megadása önmagában nem tekinthető megtévesztő mulasztásnak. A nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy az alsó ár megadása elegendő-e ahhoz, hogy az ár feltüntetésére vonatkozóan az említett rendelkezésben előírt követelményeket teljesültnek lehessen tekinteni. E bíróságnak különösen azt kell megvizsgálnia, hogy a végső ár kiszámítási módjának elhagyása nem akadályozza-e a fogyasztót abban, hogy tájékozott ügyleti döntést hozzon, és ennek következtében nem vezet-e ahhoz, hogy az olyan ügyleti döntést hoz, amelyet egyébként nem hozott volna meg. Szintén figyelembe kell vennie az alkalmazott kommunikációs eszköz korlátait, a termék jellegét és tulajdonságait, valamint minden olyan egyéb intézkedést, amelyet a kereskedő annak érdekében tett, hogy az információt eljuttassa a fogyasztókhoz. ”[4]

Az irányelv azt az átlagfogyasztót veszi tekintetbe, aki kellő mértékben informálódott, megfontolt, készséges, tekintettel egyaránt a szociális, műveltségi, továbbá nyelvi faktorokra is. A fentieken túlmenően ezen ítélet kapcsán kiemelendő továbbá, hogy az Európai Unió Bírósága bizonyos hirdetés megtévesztő jellege vonatkozásában a tagállami bírásságoknak az átlagosan informálódott, logikusan megfontoltan és körültekintő átlagos fogyasztó tapasztalatait kell tekintetbe venniük.

C-428/11. számú Purely Creative Ltd és társai kontra Office of Fair Trading ügy

A C-428/11. számon folyamatban volt ügy kapcsán az Európai Unió Bíróságát első alkalommal kérte nemzeti bíróság az irányelv I. mellékletében foglaltak, és kiváltképpen a annak 31. pontjában rögzítettek értelmezésére, mely tiltja, hogy a vállalkozók azt a látszatot keltsék, hogy a fogyasztó

---

[4] C-122/10. számú Ving Sverige AB ügyben 2011. május 12. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2011:299, 73. pont

már megnyert, meg fog nyerni, vagy meghatározott cselekmény megtétele révén fog megnyerni egy nyereményt vagy egyéb előnyhöz jutni, miközben valójában nincs nyeremény vagy egyéb előny, vagy a nyeremény vagy egyéb előny érvényesítésével kapcsolatos cselekmény megtétele ahhoz a feltételhez kötött, hogy a fogyasztó pénzt fizessen vagy költségek viselését vállalja. Az C-428/11. számú ügyben az Európai Unió Bíróságához az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet öt angliai vállalkozás, melyek a levélformátumú reklámanyagok területére szakosodtak és több, korábban- e vállalkozásoknál alkalmazottként dolgozó személy, valamint a fogyasztóvédelmi szabályok alkalmazásának felügyeletével megbízott Office of Fair Trading (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi hivatal) között kialakult jogvita kapcsán terjesztették elő, melynek tárgya a kereskedők által folytatott gyakorlat volt. A másodfokú bíróság úgy vétel, hogy a jogvita elbírálása az irányelv I. mellékletének 31.) pontjában foglaltak pontos értelmezésétől függ, - mivel az irányelv és az azt átültető nemzeti rendelet eltér egymástól - ezért saját eljárást felfüggesztve az Európai Unió Bíróságához fordult előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése céljából. A másodfokú bíróság az általa feltett öt kérdéssel az irányelv I. melléklete 31. pontjának, pontosabban a „hamis benyomás" kifejezésnek, valamint ezen pont második francia bekezdésének értelmezését kérte az Európai Unió Bíróságától azon célból, hogy ezen rendelkezés tiltja-e, hogy költség viselésére kötelezzenek – ideértve az elhanyagolható költséget is – egy olyan fogyasztót, akit arról értesítettek, hogy nyereményt nyert. Az Európai Unió Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás során 2012. október hó 18. napján hozott ítéletében megállapította, hogy az „irányelv I. melléklete 31. pontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az tiltja azon agresszív gyakorlatokat, amelyekkel a kereskedők – amint az alapügyben szóban forgó kereskedők – azt a hamis benyomást keltik, hogy a fogyasztó már megnyert egy nyereményt, miközben az e nyeremény érvényesítésével kapcsolatos cselekmény megtétele – legyen szó akár az említett nyeremény jellegére vonatkozó tájékoztatáskérésről vagy a nyeremény átvételéről – ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a fogyasztó pénzt fizessen, vagy valamilyen költséget viseljen.

Nincs jelentősége annak, hogy a fogyasztó által viselendő költség – mint például a postai bélyeg költsége – a nyeremény értékéhez képest elhanyagolható, vagy hogy a kereskedő részére semmilyen előnnyel nem jár. Nincs jelentősége annak sem, hogy a nyeremény érvényesítésével kapcsolatos

cselekmények több, a kereskedő által a fogyasztónak ajánlott módon is megtehetők, amelyek közül legalább egy ingyenes, mivel az ajánlott módok közül egy vagy több feltételezi, hogy a fogyasztó a nyeremény tárgyáról vagy a nyeremény megszerzésének feltételeiről való tájékozódással összefüggésben költséget visel. A nemzeti bíróságok feladata, hogy a fogyasztónak adott információkat a 2005/29 irányelv (18) és (19) preambulumbekezdésének, valamint 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának fényében – azaz ezen információknak az alkalmazott gyakorlat által célzott közönség számára való egyértelműségére és érthetőségére figyelemmel – értékeljék. ”[5]

C-435/11. számú CHS Tour Services GmbH - Team4 Travel GmbH ügy

Az Európai Unió Bírósága előtt C-435/11. számon folyamatban volt úgynevezett CHS Tour Services GmbH - Team4 Travel GmbH ügy lényegében az irányelv 5. cikkének értelmezéséhez kapcsolódott, kiemelten arra irányulóan is, hogy az irányelv 5. cikkének 2 bekezdésének a) pontjában rögzített szakmai gondosság követelményének vizsgálatát az irányelv külön meghatározza-e egy félrevezető cselekményt vagy mulasztást érintő tényleges jogvita elbírálása során. A C-435/11. számú ügy előzménye két ausztriai utazási irodákat üzemeltető vállalkozáshoz, a CHS Tour Services GmbH, valamint a Team4 Travel GmbH közti jogvitához köthető. Ezen két vállalkozás angliai tanulócsoportok számára szerveztek, s egyúttal értékesítettek osztrák sítanfolyamokat, téli programokat. A nemzeti bíróság úgy ítélte meg, hogy a felek közötti jogvita elbírálásának előkérdése az irányelv értelmezése, ezért eljárást felfüggesztette, s az Európai Unió Bíróságához fordult előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatása céljából. A nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelme lényegében az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésének értelmezésére, valamint ezen rendelkezés valamint az ezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdése közötti esetleges kapcsolatra vonatkozott. Ezen kérelem tulajdonképpen annak meghatározására irányult, hogy abban az esetben, amennyiben valamely kereskedelmi gyakorlat már teljesíti az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített valamennyi kritériumot, hogy- e gyakorlatot -e rendelkezés értelmében megtévesztő gyakorlatnak lehessen minősíteni, az eljáró bíróságnak mindazonáltal vizsgálnia kell-e, hogy e gyakorlat ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a

[5] C-428/11. számú ügyben 2012. október 12. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:651, 58. pont

szakmai gondosság követelményeivel is, mielőtt megállapíthatja, hogy- e gyakorlat tisztességtelen, következésképpen annak folytatását ezen 5. cikk (1) bekezdése alapján megtilthatja.

Az Európai Unió Bírósága az ügyben 2013. szeptember hó 19. napján hozott ítéletében akként foglalt állást, hogy az irányelvet „ akként kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha valamely kereskedelmi gyakorlat teljesíti az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében ahhoz meghatározott valamennyi kritériumot, hogy e gyakorlatot a fogyasztókkal szemben folytatott megtévesztő gyakorlatnak lehessen minősíteni, akkor ahhoz, hogy e gyakorlatot érvényesen lehessen tisztességtelennek, és következésképpen ezen 5. cikk (1) bekezdése alapján tiltottnak nyilvánítani, nem szükséges vizsgálni, hogy e gyakorlat ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a szakmai gondosság követelményeivel is. ”[6]

C-281/12. számú Trento Sviluppo srl ügy

Az Európai Unió Bírósága előtt C-281/12. számon folyamatban volt ügy kapcsán az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Trento Sviluppo srl, valamint a Centrale Adriatica Soc. coop. arl továbbá az Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (a továbbiakban: versenyhatóság) közötti jogvita keretében terjesztette elő a nemzeti bíróság, mely jogvita tárgya lényegében a két társaságnak a versenyhatóság által megtévesztőnek minősített kereskedelmi gyakorlata. A nemzeti bíróság saját eljárását felfüggesztette, s kérdést terjesztette az Európai Unió Bírósága elé előzetes döntéshozatal céljából. A nemzeti bíróság a feltett kérdésével ténylegesen arra kereste a választ, hogy bizonyos kereskedelmi gyakorlatot az irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmében megtévesztőnek kell-e minősíteni csak azon okból, hogy- e gyakorlat nem valódi információt tartalmaz vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, avagy noha ezen túl az is szükséges, hogy az említett gyakorlat valószínűsíthetően arra késztesse a fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. Az Európai Unió Bírósága a C-281/12. számú ügy kapcsán 2013. december 19. napján hozott ítéletében a nemzeti bíróság által feltett kérdésre akként válaszolt, hogy az „ irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmében „megtévesztőnek” kell minősíteni, amennyiben egyrészt e gyakorlat hamis információt tartalmaz vagy félrevezetheti az

[6] C-435/11. számú CHS Tour Services GmbH - Team4 Travel GmbH ügyben 2013. szeptember 19. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:574, 49. pont

átlagfogyasztót, és másrészt valószínűsíthetően arra készteti a fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. Ezen irányelv 2. cikkének k) pontját akként kell értelmezni, hogy az „ügyleti döntés" fogalma alá tartozik minden arra vonatkozó döntéshez közvetlenül kapcsolódó döntés, hogy a fogyasztó megvásároljon-e egy terméket, vagy sem."[7]

C-13/15. számú Cdiscount SA ügy

Az úgynevezett Cdiscount SA ügyben, C-13/15. számon az Európai Unió Bírósága 2015. szeptember hó 08. napján hozott érdemi végzést. A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatali eljárás keretében feltett kérdés lényegében arra irányult, hogy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy „azzal ellentétesek az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan nemzeti rendelkezések, amelyek az árengedményekről szóló olyan hirdetések általános tilalmát írják elő, amelyek az árak megjelölése vagy feltüntetése során nem jelenítik meg a referenciaárat."[8] Az Európai Unió Bíróság a feltett kérdés kapcsán végzésben akként határozott, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy „ azzal ellentétesek az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan nemzeti rendelkezések, amelyek általános jelleggel, a hirdetés tisztességtelen jellegének esetről esetre történő vizsgálata nélkül megtiltanak az árengedményről szóló minden olyan hirdetést, amely az árak megjelölése vagy feltüntetése során nem jeleníti meg a referenciaárat, amennyiben e rendelkezések a fogyasztók védelmére irányuló célokat követnek. "[9]

C-453/2010. számú Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügy

Az Európai Unió Bírósága előtt C-453/2010. számon folyamatban volt, úgynevezett Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügyben az eperjesi kerületi bíróság terjesztett elő két kérelmet előzetes döntéshozatali eljárás céljából. A nemzeti bíróság az általa feltett első kérdés kapcsán lényegében arra várta a választ, hogy a „ 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, mint amely lehetővé teszi a nemzeti bíróságok számára - abban az esetben, amikor az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött szerződésben tisztességtelen szerződési feltételek fennállását állapítják meg - az arra való következtetést, hogy

[7] C-281/12. számú ügyben 2013. december 19. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:859, 42. pont
[8] C-13/15. számú Cdiscount SA ügyben 2015. szeptember 8 napján hozott végzés, ECLI:EU:C:2015:560, 23. pont
[9] C-13/15. számú Cdiscount SA ügyben 2015. szeptember 8 napján hozott végzés, ECLI:EU:C:2015:560, 42. pont

az említett szerződés a maga egészében nem köti a fogyasztót, amennyiben ez a fogyasztó számára kedvezőbb."[10] A nemzeti bíróság az általa feltett második kérdés kapcsán lényegében arra várta a választ, hogy „ egy fogyasztói hitelszerződésben a valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése a 2005/29 irányelv értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e. Az e kérdésre adott igenlő válasz esetén a Bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy egy ilyen megállapítás milyen következményekkel jár – a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésére tekintettel – az említett szerződési feltételei tisztességtelen jellegének, valamint – ugyanezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel – az említett szerződés egésze érvényességének értékelése szempontjából. "[11] A Európai Unió Bírósága a feltett kérdések kapcsán 2012. március hó 15. napján hozott ítéletében akként határozott, hogy „ az irányelv 6.cikkének (1)bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak értékelése során, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött, egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés az említett feltételek kihagyásával is teljesíthető-e, az eljáró bíróság nem támaszkodhat kizárólag arra, hogy az érintett szerződés egészének semmissé nyilvánítása a felek valamelyike, a jelen esetben a fogyasztó számára esetleg kedvező. Az említett irányelvvel nem ellentétes azonban az, ha valamely tagállam az uniós jog tiszteletben tartásával előírja, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött, egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés a maga egészében semmis, amennyiben ez a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosítja. Az olyan –az alapeljárásban szereplőhöz hasonló– kereskedelmi gyakorlatot, amely hitelszerződésben a valósnál alacsonyabb mértékű teljeshiteldíj-mutató megjelöléséből áll, „megtévesztőnek" kell minősíteni a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti az átlagos fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. A nemzeti bíróságnak kell

[10] C-453/2010. számú Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügyben 2012. március 15. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 26. pont

[11] C-453/2010. számú Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügyben 2012. március 15. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 37. pont

megvizsgálnia, hogy ez az eset áll-e fenn az alapeljárásban. Az ilyen kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása többek között az egyik olyan elem, amelyre a hatáskörrel rendelkező bíróság a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a fogyasztó számára nyújtott kölcsön költségeire vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelését alapíthatja. Az ilyen megállapítás azonban nem gyakorol közvetlen hatást a megkötött szerződés érvényességének a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából történő értékelésére." [12]

C-343/12. számú Euronics Belgium CVBA - Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA ügy

A C-343/12. számon folyamatban volt úgynevezett Euronics Belgium CVBA - Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA ügyben az Európai Unió Bírósága 2013. március hó 07. napján hozott érdemi végzést. A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatali eljárás keretében feltett kérdése arra irányult, hogy „ a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti rendelkezés, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános jelleggel tiltja az áruk veszteséges áron való értékesítésre kínálását, illetve azok veszteséges áron való értékesítését."[13] A nemzeti bíróság által feltett kérdésre az Európai Unió Bírósága végzésében akként válaszolt, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy „azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, mint az alapeljárás tárgyát képező, amely általános jelleggel tiltja az áruk veszteséges áron való értékesítésre kínálását, illetve veszteséges áron való értékesítését, amennyiben e rendelkezés a fogyasztóvédelemből eredő célokat kíván megvalósítani."[14]

C-388/13. számú UPC ügy

A C-388/13. számon folyamatban volt úgynevezett UPC ügyben a Kúria fordult előzetes döntéshozatali eljárás keretében két kérdéssel az Európai Unió Bíróságához. A Kúria által feltett kérdések kapcsán „először is meg kell állapítani: az első feltett kérdés abból az előfeltételezésből indul ki, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzet a tisztességtelen kereskedelmi

[12] C-453/2010. számú Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügyben 2012. március 15. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 48. pont

[13] C-343/12. számú Euronics Belgium CVBA - Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA ügyben 2013. március 07. napján hozott végzés, ECLI:EU:C:2013:154, 14. pont

[14] C-343/12. számú Euronics Belgium CVBA - Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA ügyben 2013. március 07. napján hozott végzés, ECLI:EU:C:2013:154, 32. pont

gyakorlatokról szóló irányelv hatálya alá tartozik. Márpedig egyrészt csak akkor kell vizsgálni, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie ennek a gyakorlatnak ahhoz, hogy az irányelv 6. és 7. cikkének értelmében „megtévesztőnek" lehessen tekinteni, ha az alapügyben szóban forgóhoz hasonló információközlés a 2. cikk d) pontja értelmében vett „kereskedelmi gyakorlatnak" minősíthető.

Másrészt csak a második kérdés vizsgálata keretében kell a Bíróságnak arról határoznia, hogy ugyanezen irányelv alkalmazásában mi a „kereskedelmi gyakorlat" fogalmának jelentése és tartalma."[15] Az Európai Unió Bírósága fenti számú ügy kapcsán 2015. április hó 16. napján hozott ítéletet, melyben a feltett kérdések kapcsán kifejtette, hogy az irányelvet " úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, a kereskedő által a fogyasztóval való téves információközlés akkor is az említett irányelv értelmében vett „megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak" minősül, ha ez az információközlés csak egyetlen fogyasztót érintett." [16]

Az Európai Unió Bírósága ítéletében megállapította továbbá, hogy az irányelvet „ úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha valamely kereskedelmi gyakorlat a fogyasztókkal szembeni megtévesztő gyakorlatnak történő minősítéshez szükséges, az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő valamennyi kritériumnak megfelel, akkor annak megállapításához, hogy e gyakorlat ténylegesen tisztességtelen, és így ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében tilos jellegű, még azt is vizsgálni kell, hogy az ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében a szakmai gondosság követelményeivel is ellentétes-e."[17]

C-391/12. számú RLvS Verlagsgesellschaft mbH - Stuttgarter Wochenblatt GmbH ügy

Az Európai Unió Bírósága az előtte C-391/12. számon folyamatban volt úgynevezett RLvS Verlagsgesellschaft mbH - Stuttgarter Wochenblatt GmbH ügyben 2013. október hó 17. napján hozott ítéletet. Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében nemzeti bíróság által feltett kérdés arra kereste a választ lényegében, hogy „ az alapeljáráshoz hasonló körülmények között a 2005/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása,

[15] C-388/13. számú UPC ügyben 2015. április 16. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:225, 27.-29. pont
[16] C-388/13. számú UPC ügyben 2015. április 16. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:225, 64. pont
[17] C-388/13. számú UPC ügyben 2015. április 16. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:225, 64. pont

amelynek értelmében az újságkiadók az időszaki kiadványaikban megjelenő minden olyan közleményben kötelesek a „hirdetés” („Anzeige”) szót kifejezetten feltüntetni, amelynek ellenértékeként díjat szednek, kivéve, ha már önmagában a közlemény elrendezése és formája is lehetővé teszi hirdetési jellegének felismerését.”[18] Az Európai Unió Bírósága ítéletében a feltett kérdés kapcsán akként foglalt állást, hogy az irányelv „ nem arra szolgál, hogy arra lapkiadókkal szemben hivatkozni lehessen, ezért e körülmények között a szóban forgó irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása, amelynek értelmében az újságkiadók az időszaki kiadványaikban megjelenő minden olyan közleményben kötelesek a „hirdetés” („Anzeige”) szót kifejezetten feltüntetni, amelynek ellenértékeként díjat szednek, kivéve, ha már önmagában a közlemény elrendezése vagy formája is lehetővé teszi hirdetési jellegének felismerését.” [19]

C-265/12. számú Citroen Belux NV ügy

A C-265/12. számú úgynevezett Citroen Belux NV ügyben az Európai Unió Bírósága 2013. július hó 18. napján hozott ítéletet. A tagállami bíróság előzetes döntéshozatali eljárás céljából két kérdést intézett az Európai Unió Bíróságához.Az első kérdésével a nemzeti bíróság arra kereste a választ, hogy az irányelvet „irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, mint amelyről az alapügyben is szó van, és amelynek értelmében – a nemzeti jogszabályban taxatív jelleggel felsorolt esetek kivételével – általánosan tilos a fogyasztóknak tett valamennyi kapcsolt ajánlat, amennyiben azoknak legalább egy része pénzügyi szolgáltatás.” [20]

A nemzeti bíróság második feltett kérdése lényegében arra irányult, hogy „úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, amelynek értelmében – a jogszabályban taxatív jelleggel felsorolt esetek kivételével – általánosan tilos a fogyasztóknak tett valamennyi kapcsolt ajánlat, amennyiben azoknak legalább egy része pénzügyi szolgáltatás.”[21]

---

[18] C-391/12. számú RLvS Verlagsgesellschaft mbH - Stuttgarter Wochenblatt GmbH ügybem 2013. október 17. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:66, 30. pont

[19] C-391/12. számú RLvS Verlagsgesellschaft mbH - Stuttgarter Wochenblatt GmbH ügybem 2013. október 17. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:66, 51. pont

[20] C-265/12. számú Citroen Belux NV ügyben 2013. július 18. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:498, 17. pont

[21] C-265/12. számú Citroen Belux NV ügyben 2013. július 18. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:498, 29. pont

Az Európai Unió Bírósága a C-265/12. számú ügyben hozott ítélete a következőkben foglalható össze: az „ irányelv 3. cikkének (9) bekezdését, valamint az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, mint amelyről az alapügyben is szó van, amelynek értelmében – a jogszabályban taxatív jelleggel felsorolt esetek kivételével – általánosan tilos a fogyasztóknak tett valamennyi kapcsolt ajánlat, amennyiben azoknak legalább egy része pénzügyi szolgáltatás.” [22]

C-421/12. számú Belga Királyság ügy

Az Európai Unió Bírósága az előtte C-421/12. számú ügyben 2014. július hó 10. napján hozott ítéletében megállapította az irányelv átültetése kapcsán a Belga Királyság kötelezettségszegését, mivel az irányelv átültetésével egyidejűleg a korábban hatályban volt nemzeti jogszabályainak bizonyos rendelkezését is hatályában fenntartotta.

C-515/12. számú „4finance” UAB ügy

A C-515/12. számú úgynevezett „4finance” UAB ügy kapcsán az Európai Unió Bírósága az irányelv I. számú mellékletének 14. pontjának értelmezése kapcsán foglalt állást.

A litván bíróság által előzetes döntéshozatali eljárás keretében feltett két kérdéssel arra kereste a választ, hogy „valamely kereskedelmi eladásösztönző rendszer milyen feltételek mellett tekinthető a 2005/29 irányelv I. mellékletének 14. pontja értelmében vett „piramiselvre épülő eladásösztönző rendszernek”, következésképpen minden körülmények között tiltottnak.”[23] Az Európai Unió Bírósága fenti számú ügyben 2014. április hó 03. napján hozott ítéletet, melyben a nemzeti bíróság által feltett kérdések kapcsán megállapította, hogy „ az irányelv I. mellékletének 14. pontját úgy kell értelmezni, hogy a piramiselvre épülő eladásösztönző rendszer csakis akkor minősül minden körülmények között tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak, ha ez a rendszer a fogyasztótól pénzügyi hozzájárulást követel meg – bármely legyen is annak összege – annak fejében, hogy az

[22] C-265/12. számú Citroen Belux NV ügyben 2013. július 18. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:498, 44. pont
[23] C-515/12. számú „4finance” UAB ügyben 2014. április 3. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2014:211, 16. pont

olyan jutalmat szerezhet, amely elsősorban más fogyasztóknak a rendszerbe való belépéséből ered, nem pedig a termékek eladásából, illetve fogyasztásából.” [24]

Záró gondolatok

Kiemelném, hogy a közösségi jogalkotó az irányelv elfogadását követően hangsúlyozott figyelmet fordított az irányelvben foglaltak érvényesülésére, erre utal például az Európai Unió Bizottságának az irányelv vonatkozásában elsőként 2013. március hó 14. napján közzétett jelentése, valamint az Európai Unió Bizottságának a jelentés előtt, 2009. évben az irányelv végrehajtásáról /alkalmazásáról kiadott iránymutatása is.

Az Európai Unió Bizottságának az irányelv vonatkozásában közzétett jelentése valamint az irányelv végrehajtásáról /alkalmazásáról kiadott iránymutatása számos fontos megállapításokat rögzített, s számos további iránymutatást tartalmaztak.

Az Európai Unió Bizottsága az irányelv kapcsán nagymértékben hangsúlyozta továbbá, hogy a konkrét kereskedelmi gyakorlatot célravezető az esetleg idősödő, illetőleg a fiatalabb fogyasztó nézőpontjából megvizsgálni, így ezzel is ezen fogyasztói körök fokozott védelmét hangsúlyozta ki. Az idősödő fogyasztók, azok, akik korukból adódóan védtelenebbek lehetnek egyes, - mint például a házaló értékesítési módszerek - kereskedelmi gyakorlatok vonatkozásában. A fiatalkorúak az Európai Bizottság álláspontja alapján kifejezetten védtelenek lehetnek a videójátékokról szóló hirdetések vonatkozásában. Az Európai Unió Bizottságának a kiszolgáltatott fogyasztó definíciójának meghatározása lényegében azon célt szolgálta, hogy megvédje azon fogyasztókat, akik akármilyen okból bizonyos állítások révén befolyásolhatóbbak.

Az irányelv révén a tagállamok hatóságai több tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak szabtak gátat, példának okán a fogyasztók részére történő hamis információnyújtás vagy az agresszív marketingtechnikák fogyasztói döntések érdekében történő alkalmazása. Az irányelv által

[24] C-515/12. számú „4finance” UAB ügyben 2014. április 3. napján hozott ítélet, ECLI:EU:C:2014:211, 35. pont

meghatározott normakeret megfelelőnek bizonyult továbbá a reklámozási-értékesítési technikák változásával párhuzamos az kialakult újfajta online gyakorlatok tisztességes voltának elbírálására.

A fentieken túlmenően ugyanakkor megállapítható, hogy az emelet szintű fogyasztóvédelem biztosítás érdekében további lépcsőkre van szükség, kiváltképpen a tagállamokon átnyúló kereskedelem vonatkozásában. Ennek okán az irányelv végrehajtása során erélyesebb és konzekvensebb lépések indokoltak. Ezen célból öt kiemelt területet határozható meg, nevezetesen az utazás és szállítás, a digitális és online piacok, a pénzügyi szolgáltatások és az ingatlan. Az Európai Bizottság elsődleges céljai közt kell szerepelnie az irányelv adatbázisának további kibővítése, a tagállamok jogalkalmazói részére további rendszeres találkozók szervezése.

Irodalomjegyzék

Szerző: Dr. Zavodnyik József,

Nagykommentár a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló törvényhez, 2013. Wolters Kluwer Kft., Budapest

Hivatkozott ítéletek, végzések

C-261/07. és a C-299/07. számú VTB-VAB és Galatea egyesített ügyben 2009. április 23-án hozott ítélet, EU:C:2008:581,

C-540/08. számú, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben 2010. november 9-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2010:660

C-304/08. számú Plus ügyben 2010. január 14-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2010:1

C-288/10. számú Wamo ügyben 2011. június 30-án hozott végzése, ECLI:EU:C:2011:443

C-206/11. számú Köck ügyben 2013. január 17-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:14

C-122/10. számú Ving Sverige AB ügyben 2011. május 12-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2011:299

C-428/11. számú Purely Creative Ltd és társai kontra Office of Fair Trading ügyben 2012. október 18-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:651

C-435/11. számú CHS Tour Services GmbH - Team4 Travel GmbH ügyben, 2013. szeptember 19.-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:574

C-281/12. számú Trento Sviluppo srl ügyben 2013. december hó 19.-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:859

C-13/15. számú Cdiscount SA ügyben 2015. szeptember 8.-án napján hozott végzése, ECLI:EU:C:2015:560

C-453/2010. számú Jana Pereničová,Vladislav Perenič - SOS financ, spol. s r. o. ügyben 2012. március 15.-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144

C-343/12. számú Euronics Belgium CVBA - Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA ügyben 2013. március 7.-én hozott végzés, ECLI:EU:C:2013:154

C-388/13. számú UPC ügyben 2015. április 16.-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:225

C-391/12. számú RLvS Verlagsgesellschaft mbH - Stuttgarter Wochenblatt GmbH ügyben 2013. október 17.-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:66

C-265/12. számú Citroen Belux NV ügyben 2013. július 18-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:498

C-421/12. számú Belga Királyság ügyben 2014. július 10.-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2014:2064

C-515/12. számú „4finance" UAB ügyben 2014. április 3.-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2014:211

.